

חג השבועות

עריבה והלילה קצרה, וכי הפרעושים לא עקצו, משמע, שבפרטים אלו ישנה הוראה עבורנו – מלבד הוראת אי השינה בליל שבועות.

ב. ידוע⁵ כי בשעה ששמעו בני ישראל שלאחר חמישים יום ממועד צאתם ממצרים יקבלו את התורה, נתעוררה בהם תשוקה גדולה לקבלת התורה, והחלו לספור את הימים שגותרו עד למתן תורה. וזה מקור לענין ספירת העומר. איך יתכן איפוא שכאשר שבעה שבועות לפני קבלת התורה כבר היו חסרי מנוחה, מגודל תשוקתם בהתקרב זמן קבלת התורה – הגה בלילה לפני מתן תורה הלכו לישון?

יתרה מזו: ספירת ארבעים ותשעה הימים הרי היתה הכנה לקבלת התורה, כלומר שבמשך מ"ט הימים נודככו בני ישראל ויכוך אחר זיכוך עד שנעשו ראויים לקבל את התורה. בכל יום המשיכו שער נוסף ממ"ט שערי בינה, ועם המשכת כל מ"ט השערים (כל מה שניתן "להמשיך" על ידי עבודה), העניק להם הקב"ה בעת מתן תורה את שער החמישים, ומעתה: אם בצאתם ממצרים, כשאך זה עתה יצאו ממ"ט שערי טומאה, כבר היתה להם תשוקה

א. נאמר במדרש¹, שבני ישראל ישנו כל הלילה שלפני מתן תורה, "לפי ששינה של עצרת (שבועות) עריבה והלילה קצרה", ואפילו "פורטענא" (זבוב עוקצני) לא עקץ אותם. וכשבא הקב"ה לפנות בוקר לתת להם את התורה מצא אותם ישנים והיה צריך להקיצם משנתם, וזוהי שאלתו של הקב"ה: "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה וגו'²". מכאן המנהג שבליל חג השבועות נעורים כל הלילה ולומדים תורה, כדי לתקן את השינה של בני ישראל בליל מתן תורה³.

כל סיפורי התורה הם הוראה בעבודתנו; בפרט סיפור על הנהגה לא-טובה של בני ישראל – שהרי "לא דיבר הכתוב אפילו בגנות בהמה טמאה"⁴ – ודאי שטומן בחובו הוראה חשובה ביותר, שבגללה היה כדאי לספר אף סיפור זה.

אף שבסיפור זה ישנה הוראה פשוטה ביותר – לתקן את הדבר (על ידי שנעורים בליל שבועות, ועל דרך זה בכל השנה כולה) – הרי לשם כך די היה בכללות הסיפור, על השינה של בני ישראל. מכך שהתורה מספרת פרטי הדברים, ש"שינה של עצרת

(5) ראה שבלי הלקט הערוגה השמינית סדר

עצרת רלו. ר"ן סף פסחים.

(6) ובפרט, שגם שעה"ג כבר נמשך או, שהרי

מ"ת ה' ביום הני"א לעומר, וראה בארוכה לק"ש

ח"ג פ' אמור.

(1) שהש"ר פ"א, יב, ב.

(2) ישעי' ג, ב.

(3) מג"א ר"ס תצד.

(4) ב"ב קכג, א.

כידוע¹⁰, שהעוסקים בתורה במסירה ונתינתה זוכים בעת השינה לגילוי ענינים בתורה, עד שלפעמים, דברים שנתייגעו עליהם ביום ונשארו מוקשים אצלם, מתיישבים הדברים בקומם משנתם, על ידי השגת הנשמה למעלה בעת השינה.

ולכן שכבו בני ישראל לישון לפני מתן תורה, משום שרצונם היה שהנשמה תפרד מהגוף, תתעלה למעלה ותשיג השגות נעלות ביותר, בהנחה שההשגות בעת השינה, ישמשו הכנה מתאימה לגילויים שיזכו להם בעת מתן תורה.

וזה שאומר המדרש "שינה של עצרת עריבה והלילה קצרה": ככל שהאדם מתייגע ומזדכך כשהוא ניעור, בעת שהנשמה בגוף, כך גם עולה הנשמה ומשיגה השגות נעלות בשעת השינה. לאחר סיום העבודה של ספירת מ"ט הימים, מגיעים ל"עצרת", ו"הלילה (החושך והעלם העולם) קצרה" – נשאר "העלם" קטן בלבד, שהרי כבר הושלמה כל העבודה, והנה כבר בא הגילוי של מתן תורה – בזמן כזה השינה היא "עריבה", אפשר להגיע על ידה לדרגה נעלית ביותר.

וגודל העילוי של בני ישראל בעת שינתם, השפיע גם על העולם

לקבלת התורה, הרי מובן עד כמה גדולה היתה תשוקתם לתורה לאחר שכבר המשיכו את המ"ט שערים ונתעלו במשך מ"ט הימים⁶, ונעשו ראויים לקבלת התורה. והנה על אף התשוקה הגדולה שבהם, הלכו לישון?!

מכך מובן ששינתם לא היתה ח"י מתוך שהסיחו דעתם ממתן תורה, אלא אדרבה, היא היתה אחת מההכנות שלהם למתן תורה.

ראיה נוספת לדבר היא, מכך שהפרעושים לא עקצו אותם: אילו היתה שינתם בגלל היסח הדעת ח"י מהתורה, לא היה עושה הקב"ה נס שהפרעושים לא יפריעו לשינתם. מכאן הוכחה כי, אדרבה, דבר זה שימש להם כהכנה לקבלת התורה.

ג. הביאור בזה: רבינו הזקן אומר⁷, שככל שהשגתה ודבקותה באלקות של הנשמה בהיותה בגוף נעלית היא, אין היא מגעת לדביקות הנשמה למעלה, בטרם ירידתה למטה בגוף. כי הגוף אינו מסוגל לסבול דביקות כה נעלית.

בשעת השינה מתערטלת הנשמה מן הגוף ועולה למעלה⁸ (ובגוף נשארת "קיסטא דחיותא" בלבד)⁹. ואז מסוגלת הנשמה להשיג השגות גבוהות יותר מאשר בהיותה מלוכשת (לגמרי) בגוף, כשהוא ער.

10 ראה ד"ה בלילה והוא ת"ש ס"א. "היום יום ע' ת. שיחת שמחת בית השואבה תשכ"ג. ומבא מהרדב"י (בספרו מגדל דוד על שה"ש עה"פ דובב שפתי ישנים) שה' גו"נ בהלכה בתוך השינה.

7 תניא פל"ו.

8 ב"ד פי"ד, ט.

9 מדה קטנה דחיותא (ראה זח"א פג, א).

שמסביבם, עד שאפילו בעלי חיים¹⁰ לא הפריעו לשנתם.

ד. על אף כל זאת לא היה הדבר לרצון לפניו ית', לישון לפני מתן תורה, שכן ההכנה לקבלת התורה צריכה להיות באופן אחר:

כמדובר כמה פעמים¹¹, החידוש של מתן תורה – על קיום המצוות שלפני מתן תורה: המצוות שהאדם מקיים לאחר מתן תורה פועלות זיכוך בדברים הגשמיים (שבהם נעשים המצוות), שהם עצמם מתקדשים. אדרבה, תכלית כל העילויים היא – העבודה בגוף דוקא¹²: דוקא ע"י הגוף אפשר להשיג עצמותו ית' באופן שלא ניתן להשיג על ידי נשמה בלי גוף. וכל כך גדולה מעלת העבודה עם הגוף, עד שהקב"ה כביכול ובית דין של מעלה שואלים על פסק הדין של בית דין של מטה, ואומר¹³: "נצחוני בני נצחוני", כי "תורה לא בשמים היא".

כיון שהחידוש של מתן תורה הוא מעלת עבודת הנשמה בגוף, צריכה גם ההכנה למתן תורה להיות בדומה לזה: לא בשינה והיפרדות מן הגוף, כי אם בהתעסקות עם הגוף, (אף שהיה זה לפני מתן תורה שעדיין קיימת היתה הגזירה, שגשמיות לא תתחבר עם רוחניות)¹⁴.

ה. ההוראה מכך היא:

יש הטוענים מה לי ולחושך העולם, לשם מה עלי לעסוק בענינים גשמיים? מוטב שאפרוש מעניני העולם, ואעסוק בתורה ועבודה לעצמי; שכן מאחר שייגעתי הרבה בתורה ומצוות, הגעתי כבר לדרגה של "עצרת", והחושך כבר נתמעט אצלי ("הלילה קצרה"), ועל ידי הסתגרותי מהעולם אניע לדרגות נעלות ("שינה של עצרת עריבה"), ואוכל לפעול שדבר לא יפריע לו ("פורטנא לא עקץ כו"),

על כך אומרים, שאפילו לפני מתן תורה (אך ביום מתן תורה) היתה התנהגות כזו שלא לפי הכוונה, ויש לתקנה עתה, כל שכן לאחר מתן תורה שבודאי צריכה שתהיה העבודה של "יורדו לתחתונים", להתמסר לזולת הנמצא בדרגא פחותה מזו, ודוקא על ידי כך מתווסף עליו גם אצלו, בדוגמת – "ומתלמידי יותר מכולם"¹⁵.

וזהו טעם המנהג להיות נעורים בליל שבועות לפני קבלת התורה: ההכנה לקבלת התורה אינה בשינה הנשמה תתעלה מהגוף ותתעסק בהשגות נעלות לעצמו, אלא להתמסר עם הגוף, נפש הבהמית וחלקו בעולם, ודוקא דבר זה הוא ההכנה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות לכל השנה.

(משיחות חגה"ש תשכ"ב)

¹⁰ שזה שייך גם לפני מ"ת, וכמ"ש ומראכם ותתכם יהי' על כל חזית הארץ וכפ"י רז"ל כו' (ראה תניא פכ"ד).

¹¹ ראה לקו"ש ח"ג פ' לך.

¹² תניא פליה ואילך.

¹³ בי"ט גט, ב.

¹⁴ וע"ד שהקדימו נעשה – מצות – לנשמע –

תורה – (ראה לקו"ת במדבר טו, ג), אף שה' או קדם מ"ת עדיין.

¹⁵ תענית ז, א. וראה גם תמורה טו, א. תניא

בהקדמה.

ז. כ"ק מ"ח אדמו"ר סיפר¹⁶, שהבעש"ט חיבב ביותר את יום השני של חג השבועות, ומידי שנה היה עורך בו סעודה מיוחדת ומתוועד הרבה¹⁶.

המגיד ממעזריטש – תלמידו וממלא מקומו של הבעש"ט – ביאר את טעם החיבוב, בכך שהיום השני של שבועות הוא עשרים וארבע השעות הראשונות לאחר שקיבלו בני ישראל את התורה. והוסיף המגיד: ובפרט לדעת ר' יוסי, שמתן תורה היה בשביעי בסיון, הרי זו מעלה נפלאה¹⁷.

שני הטעמים של המגיד לחיבובת היום השני של חג השבועות סותרים לכאורה אחד את השני: אם החיבובת נובעת משום שהוא היום הראשון שלאחר מתן תורה (כהטעם הראשון), הרי לדעת ר' יוסי (שמתן תורה היה

בשביעי בסיון) צריכה להיות החיבובת בשמיני בסיון, אסרו חג? ואם חיבבותו באה משום שביום זה ניתנה תורה (כהטעם השני), הרי צריכה להיות לדעת רבנן (שמתן תורה היה בששי בסיון וכן פוסק אדמו"ר הזקן בשולחנו¹⁸), החיבובת ביום ראשון של חג השבועות?

ז. ביאור החיבובת של עשרים וארבע השעות שלאחר מתן תורה:

החידוש במתן תורה הוא, כאמור, שאז ניתן הכח לכל אדם מישראל, שיוכל בעבודתו לזכך את העולם מחומריות לרוחניות וקדושה, ולהעלותו מלמטה למעלה¹⁸, ובפועל החל זה – רק לאחר מתן תורה. שכן מתן תורה היה הרי מלמעלה למטה, וירד ה', ולא עבודת האדם; עבודת האדם, תכלית מתן תורה, החלה רק לאחר מתן תורה. וזהי המעלה והחיבובת של יום השני של חג השבועות – היום שלאחר מתן תורה – לפי שאז החלה העבודה מלמטה למעלה.

והו גם מה שהעליה של משה רבינו, מלמטה למעלה, "ייעל משה אל ההר" (לקבל את הלוחות ואת התורה, לאחר שכבר ניתנו עשרת הדברות במתן תורה) – היתה בו' בסיון¹⁹.

(18) ר"ס תצ"ד.

(18*) אין הרויך בזה (וכן לקמן) העלאה ולא המשכה, כ"א – עליית העולם (התחתון) – לקדושה (העליון), אם ע"י המשכת הקדושה למטה (בגמ"ח וכיו"ב), או ע"י העלאת העולם לקדושה (עבודת הקרבנות וכיו"ב).

(19) יומא ד, ב.

(16) יום ב' דחגה"ש תש"ד.

(16*) אולי היו מהטעמים שקבע כ"ק מ"ח אדמו"ר ליום זה שיעור התניא בו "ופי הבעש"ט זיל כו"ו".

(17) חיבובת יום השני דשבועות, מרומו (ככל הענינים שבפנימיות התורה) גם בנגלה: גם בית הלל דס"ל שמוחר להקריב עולת ראי' ביו"ט עצמו, עשו כדברי ב"ש (שו"ע אדה"ז סתצ"ד ס"ט. ונח' המקור לזה – וכן למש"כ שם "דהרבה מישראל נהגו כמותם" – בלק"ש חכ"ח ע' 24 ואילך) ומצאי תגה"ש ה' יום טובו. ולכאורה הרי ב"ה לא היו עושין כדברי ב"ש ואפילו לזמרא (ואדריבה ככגון דא אמרו "כדאי היית לזוב בעצמך"), ובפרט שבנדודי יל שוה ענין של קלא, כי עולת דאי' "עיקר מצותן ביום ראשון" (רש"י ד"ה ביו"ט תגיגה ו, ב. ועייג"כ רמב"ם ריש הל' תגיגה), ומ"ם הקריבו (קרבנות הי"ע העלאה) עולת ראי' באסרו תגה"ש ועשו אותו ליו"ט, מצד חיבבותו של יום השני דשבועות.

ח. לפי זה יובן, שאף לדעת ר' יוסי (שמתן תורה היה בשביעי בסיון), ישנה החביבות ביום שני של חג השבועות, כי ביום זה היתה גם העליה מלמטה למעלה:

הגמרא אומרת²⁰ (לדעת ר' יוסי), שמשנה רבינו "הוסיף יום אחד מדעתו והסכים הקב"ה על ידו": הקב"ה ציוה לפרוש מן האשה לפני מתן תורה שני ימים בלבד - הרביעי והחמישי בסיון, ולפי זה היה מתן תורה צריך להיות בששי בסיון - אלא שמשנה רבינו הוסיף עוד יום וציוה לבני ישראל לפרוש שלשה ימים - גם ביום הששי - והקב"ה הסכים עמו, ונתן את התורה רק ביום השביעי בסיון, לאחר פרישה של שלשה ימים.

נמצא, איפוא, לפי ר' יוסי, שהיום של מתן תורה היה תלוי בעבודת בני ישראל מצד עצמם - שהוסיפו מדעתם - עליל' מלמטה למעלה. לפיכך ישנה לפי ר' יוסי חביבות ביום מתן תורה עצמו (שלא כמו לרבנן, שהחביבות היא ביום שלאחר מתן תורה), ולכן גם לפי ר' יוסי ישנה חביבות ביום שני של חג השבועות²¹.

אדרבה: לפי ר' יוסי גדולה החביבות יותר, וכלשון המגיד, "מעלה נפלאה": שכן לפי רבנן מעלת היום השני של חג השבועות היא רק בגלל העליה מלמטה למעלה שהיתה ביום זה, אבל

לר' יוסי ישנן ביום השני של שבועות את שתי המעלות, גם המשכה מלמעלה למטה - מתן תורה, וגם העלאה מלמטה למעלה - בגלל ש"הוסיף יום אחד מדעתו"; וכשמצטרפים שני היתרונות יחדיו - "להרי כדן וכדן"²² - אזי היא מעלה נפלאה.

ט. על פי הנ"ל יובן גם דיוק לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר בסיפורו הנ"ל, שהבעש"ט היה מחבב את יום השני של חג השבועות. לכאורה הרי חביבות יום זה אינה משום שהוא היום השני של שבועות, כי אם, אדרבה, משום שהוא שביעי בסיון שיש בו מעלות, הראשון - לאחר מתן תורה (לדעת רבנן), או היום הראשון של מתן תורה (לדעת ר' יוסי).

אלא שהביאור בזה: החידוש של היום השני לגבי הראשון הוא: יום טוב ראשון הוא מדאורייתא - היום עצמו קדוש, ויום טוב שני הוא מדרבנן - היום מצד עצמו הוא יום חול, אלא שבני ישראל קידשו אותו²³, ענין יום טוב שני יש בו המעלה הנ"ל (כמבואר בנוגע לשביעי בסיון: העלאה מלמטה למעלה)²⁴.

22 ראה לקו"ט פ' ראה ד"ה ושמי כדכר.

23 בכללות, גם יו"ט ראשון ענינו מקרא קודש (לא קודש מעצמו), שבני עושין מחל קודש, שהו החילוק בין שבת (דמיקדשא וקיימא) ליו"ט. אבל בפרטיות: יו"ט ראשון נצטוו מן התורה (שהציווי הוא גם בניית כהן מלמעלה) משא"כ יו"ט שני.

24 ובוהו יש ליישב מ"ש המגיד (ר"ס תצ"ד), דוח שניתנה התורה ביום נ"א לעומר בא לרמוז לנו ענין יו"ט שני של גלויות. והקשה עליו בחי"ט, שם, דאיכ

20 שבת פז, א.

21 וגם עליית משה אל ההר, היתה בשביעי בסיון, גם לדעת ר' יוסי (יומא ד, ב).

השבועות, לא היה ספק מעולם, שכן הוא נקבע ב"יום החמישים לעומר", ואם כן הרי אינו תלוי בקביעות של ר"ח סיון אלא בקביעות של ר"ח ניסן, ועד חג השבועות כבר ידעו בכל מקום איזה יום נקבע לר"ח ניסן. ויום טוב שני של חג השבועות אינו אלא "כדי שלא לחלוק במועדות"²⁵, בין שבועות לימים טובים אחרים, מאחר שיום טוב שני של שבועות אינו משום ספק, כי אם משום תקנת חכמים "שלא לחלוק במועדות", הרי יש לו כח של ודאי²⁶.

י. השייכות של יום טוב שני לשביעי בסיון, משתקפת (כמו כל עניני פנימיות התורה) גם בגגלה, עד להלכה:

יום טוב שני של שבועות חמור יותר מיום טוב שני של כל מועד. בכל המועדים יום טוב שני הוא ענין של ספק – "ספיקא דיומא". כיון שבמקומות הרחוקים מירושלים לא היה ידוע היום שנקבע לראש חודש (שבו תלוי הקביעות של יו"ט), לכן נהגו מספק שני ימים. אבל בחג

(25) רמב"ם הל' קידוש החדש פ"ג ה"ב.

(26) שו"ת חתם סופר הא"ח ס"ט קמח. – ועפ"י יש לכאר מה שבמוצאי חג השבועות, גם בחז"ל, אסור להתענות מעיקר הדין, אף שיום טוב הוא יום שאחר עצרת של תורה ואסורתג השבועות בחז"ל הוא שני ימים אחר עצרת (שהרי בעצרת, אין שייך ספיקא דיומא כנ"ל, אלא שבכדי שלא לחלוק במועדות תיקנו יו"ט שני גם בעצרת, אבל אסור חג שאינו אלא בעצרת (מעיקר הדין) אין שייך בו "שלא לחלוק", ומאחר שאין שום ספק ביום זה שאינו יום טוב, ה' צריך להיות מותר (מעיקר הדין) להתענות בו) – לפי שמכיון שיו"ט שני דחגה"ש ה"ה ודאי, הרי הוא כעצרת ממש, ויום שלאחריו הוא יום טוב (משיות תגה"ש תשט"ו).

ואי"ו דומה לענין שבעת ימי התשלומין שמתחילים מיום הראשון דחגה"ש ולא מיום העני דחגה"ש (שלא כסיומם הוא ב"ב סיון" ולא ב"ג בו), אף שהוא כעצרת ממש – לפי שימי התשלומין אין ענינם ששה ימים שאחרי עצרת, כי אם, בעצרת עצמו מתחילין שבעת ימי התשלומין*. ולכן מכיון שיום הראשון דחגה"ש הוא עצרת ודאי בלי שום ספק (ואדרבה, מכיון שיו"ט שני דחגה"ש אינו משום ספיקא דיומא, הרי זה שיום השני הוא כעצרת ממש, אינו גורע ומטיל ספק ביום הראשון), התחלת

ה' יום השני דשבועות עיקר הו"ט? ויש לומר: מצד החמשה שמלמעלה ראוי' היתה התורה ליתן ביום החמישים לעומר, לפי שאו הוא המשכת שער הנו"ך, וגם יום זה ה' או לדעת ר' יוסי, יום הששי בסיון, שהוא הומן דמ"ת (ראה תוד"ה, יום הששי ע"ג, א) ומה שניתנה תורה ביום הנ"א לעומר הוא לפי שהוסיף משה יום א' מדעתו, עבודה מצד הסתר, ולכן יו"ט ראשון שהו"ע המשכת מלמעלה הוא ביום ה' לעומר, ויו"ט שני שהו"ע התעלה מלמעלה הוא ביום הנ"א.

(ומה שלדעת רבנן גם מצד החמשה שמלמעלה, ה' מ"ת ביום הנ"א לעומר (ולא ביום החמישים, הומן דיו"ט ראשון) יש לומר, לפי שלדעתם יום הנ"א לעומר ה' ביום הששי בסיון, שהוא הומן דמ"ת כנ"ל (ובעיקר – רק קביעות הו"ט הוא מצד המשכת שער הנו"ך. ועיין בארוכה לקו"ש ח"ג פ' אמור). ועיקר קשיית המג"א אינה אלא לר' יוסי (אף שמקשה שם גם לדעת רבנן, ועיין במחזה"ש שם), ועל זה מתרץ שפ"י, שבא לרמוז לנו ענין יו"ט שני).

וכוה יובן גם מה – שלפי המג"א – בחג השבועות דוקא נרמז יו"ט שני של גלויות, ולא במועדים אחרים, אף שכל ענין יו"ט שני דשבועות אינו אלא "כדי שלא לחלוק במועדות", היינו שבה ספל הוא לשאר המועדות (ובשו"ת חתם סופר הא"ח ס"ט קמח כתב "משום דבעי חיזוק ספ"י) – אלא לפי ששביעי בסיון ויו"ט שני ענינם אחר – העלאת מלמלמ"ע.

(* רבינו הזקן בסידורו. וראה הערות במכתב מ"ב סיון תשכ"א (נדפס לקמן ע' 295).
(** ראה הערות במכ"ר ג"ל.

שאו – על פי דין²⁹ – זמן הקבורה הוא ביום שני של שבועות³⁰ – וענין זה הרי היה חביב אצל הבעש"ט, כפי שידוע³¹ שהבעש"ט אמר, כי בכוחו לעלות בסערה השמימה כמו אלי, אלא שרצונו לעבור את "כי עפר אתה ואל עפר תשוב".

גם המעלה של "ואל עפר תשוב" לגבי עליה בסערה היא בדוגמת מעלת של יום השני של שבועות; הסתלקות

אותם כו" (שבחי הבעש"ט בסופו), ומשהין את המת (עד הלילה, עכ"פ) בשביל לקיים דבריו (ראה שו"ע אדה"י שם סי"ח). – ולהעיר דין הג"ל (מתקב"ז סי"ב: א) שידן רק ביש גוי במקום. (ב) כששמות ביום לקבור. (ג) במחלוקת שני (ראה מג"א ר"ס תקכ"ז) – אלא שאדה"י לא הביא דעת החולק.

30) איך שה' בפועל – לא מצאתי, לע"ע, ברשימות וכיו"ב. וי"א אשר אדני"ע אמר עדי"ן פעם בשיתותיו: ולא ידע איש את קבורתו. והוא בשיתת יום ב' דחגה"ש תרצ"ט (מרשימת השומעים ואינה מוגה): שאל אחד מתי ה' הקבורה, ביום א' או ביום ב' ואיך. והשיב כי זו השאלה האט מען געקלערט אין לויבאוויטש שוין לאנג... און עס איז געבליבן אז עס איז ניטא אין דעם קיין קבלה. ובסוף הדיבור אמר אאמ"ר, עס איז ולא ידע איש את קבורתו. ובתוך הדיברים אמר בדרך סברה אז מען האט געווארט מיט דער קבורה בין נאך זי"ש. עכ"ל הרשימה. וצ"ע: א) לתאנים להדין. (ב) לתאנים להתחלה, שהספק רק בנוגע ליום א' או ב'. ואולי צ"ל "בין נאך יו"ש ראשון". [בדוחק אפ"ל שהליגו עד לאחר יו"ש "כדי שיבוא קרובים או להשמיע עיירות" (שו"ע י"ד ר"ס שני"ז)].

31) שיתת י"ש כסלו תרס"ד (בספר תורת שלום ע' 46). ושם נתבאר העילוי דעפר גו'. בהמשך בששה"ק תער"ב (בחלק שלא נאמר – קרוב לתחילתו) נתבאר מה שה' יכול לעלות השמימה. (ענין ונחיצות הסערה – ראה חז"ב קצו, א. וראה לקוטי שיחות ח"ב (המתורגם) ע' 207) – ולכאורה כ"ז סותר המספר בשבחי הבעש"ט (קרוב לסוף) שנצטער הבעש"ט ע"ו.

הטעם הפנימי בדבר: יום טוב שני של שבועות ושביעי בסיון ענין אחד להם – העלאה מלמטה למעלה – ולכן, כיון שענין של ז' סיון הוא ודאי (בין לרבנן ובין לר' יוסי, כנ"ל שני הטעמים של המגיד) הוא "ממשך" תוקף של ודאי, גם בענינו של יום טוב שני שבו. (כשהקביעות היא על פי החשבון. ואפילו כשהיא על פי הראיה – הרי ברוב השנים הקביעות דומה²⁷, ובפרט על פי הירוע²⁸, שבעת חקירת עדי הראיה היו משווים שיהיה כפי שצריך להיות על פי החשבון).

יא. חביבותו של יום שני של שבועות אצל הבעש"ט, התבטאה גם בענין הסתלקותו – בשנת תק"כ: הוא נסתלק ביום ראשון של שבועות²⁹,

שבעת ימי התשלומין הוא חמנו. משא"כ יום טובו ענינו הוא יום שאחרי עצרת, מצד אימור הקרבה ביו"ט, ובמילא מכיון שיו"ט שני דחגה"ש הוא ודאי יש בו (לענין חז"ל, אף שבביהמ"ק עצמו לא הי' יו"ט והיו מקריבין בו) ודאות (ורבנן) באיסור מלאכה, ובמילא נכלל בזה גם אימור הקרבה, ויום שלאחריו דין יום טובו לו.

27) התורה על הרוב תדבר. וכמו שמצינו (וגדולה מזו) דרו"ל על הכתוב דעצרת יום שנינתה בו תורה (ראה לקו"ש ח"ג ע' 996 הערה 7).

28) רמב"ם הל' קדו"ח פ"ב ה"ד. וראה תו"ש לר"ה פ"ב מ"ז.

29) כמאמר רבינו הוקן ג"ע (בענין הסתלקות הבעש"ט): "ביום הרביעי נטלו (בטי"ת) המאורות, שכונתו ליום הראשון דחגה"ש דשנת תק"כ שחל ביום הרביעי (ויום השני דשבועות אי"א להיות חל ביום הרביעי). וראה לקו"ד ח"א ע' לב וע' מב.

30) הדין (בשו"ע אדה"י סתקב"ז סי"ב) דאמור להשנות ומקברין אותו מיד (ביו"ט א') ע"י גוי – אין שייך לנדו"ד, כיון שהבעש"ט ציווה בבוקר יום דחגה"ש ל"אנשי ח"ק" ש"יתעסקו בקבורתו ולמדו

תורת החסידות, שענינה היא העלאה
מלמטה למעלה, זיכוך הגשמי – "עזב
תעזוב עמו"³³ – לכן חיבב הבעש"ט
ביחוד את יום שני של שבועות,
שמעלתו היא זיכוך הגשמיות, כאמור.
(משיחת יום ב' דחגה"ש תש"כ)

– הרי היא עליה. ואל עפר תשוב –
שוב.
יב. דובר כבר בעבר³², שבתורת
הבעש"ט, התבטאה עצמיותו:
ענינו של הבעש"ט היה לגלות את

(33) ראה "היום יום ע' כג.

(32) ראה לקמן ע' 187.

